

Onderhoud

Hagen en heggen kunnen alleen blijven bestaan als ze onderhouden worden. Doe je dit niet dan wordt de heg hol van onderen en ontstaan er open plekken. Dit geeft minder gewenste soorten als brandnetel de kans om te gaan overheersen.

Periode

- September tot maart. Vermijd snoei in het voorjaar om in de haag broedende vogels niet te verstoren.
- Snoei bij bewolkt weer om verbranding door de zon te voorkomen.

Werkwijze

- Gebruik scherp gereedschap.

Voor een strakke haag:

- Snoei minstens om de 2 jaar tot 2 keer per jaar, in de winter en eventueel in juli.
- Optimale snoeivorm: piramidaal. Zo krijgen ook de onderste takken nog voldoende licht waardoor je haag tot beneden een vrij dichte structuur behoudt.

Voor een uitgroeiende heg:

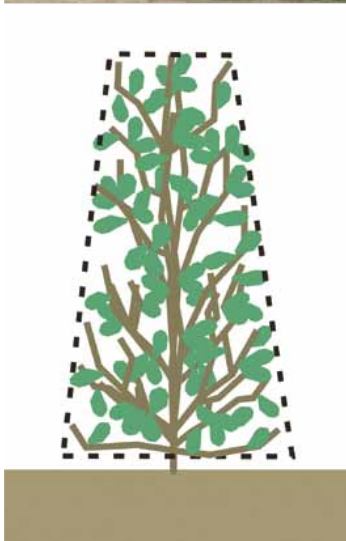
- Snoei in de beginfase enkel de takken weg die je storen: gebroken takken, dode takken, kruisende of schurende takken. Na enkele jaren worden er minder zijscheuten gevormd en gaan de stengels vaak verhouten. Stoort dit je, laat dan de jonge scheuten staan en verwijder enkele zwaardere takken bij de stam. Snoeien doe je om de 5 (of meer) jaar.

Herstel gaten

- Plant in de gaten soorten bij die al in de haag voorkomen.
- Snoei vooraf je haag, zo krijgen de jonge planten in de lente voldoende licht om te kunnen groeien.

Bemest of brand je haag niet.

Gebruik ook geen bestrijdingsmiddelen in de haag.

Subsidies

De meeste gemeenten in onze streek geven een subsidie voor de aanleg of het onderhoud van hagen en heggen. Informeer hiernaar bij het **Landschapsloket** van het **Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren** of bij de milieudienst van je gemeente.

Landbouwers kunnen een beheerovereenkomst afsluiten bij de **Vlaamse Landmaatschappij (VLM)** voor de aanleg en het onderhoud van hagen. De VLM voorziet per regio een bedrijfsplanner die je hierover zal informeren.

Voor het snoeien van hagen in landelijke gebieden kan beroep gedaan worden op de **hagendorser**. Meer info hierover vind je op de website van het **Limburgs Steunpunt Rurale ontwikkeling vzw**.

De wet

Het veldwetboek bepaalt dat hagen op minstens 0,5 m van de perceelgrens geplant moeten worden. Er mag op de perceelgrens worden geplant als je buur daarmee akkoord is.

Nuttige links

www.rlh.be
www.ruraalsteunpunt.be
www.beheerovereenkomsten.be
www.chbeheer.nl

Meer info

Regionaal Landschap
Haspengouw en Voeren vzw
Landschapsloket

Daaleindestraat 2
3720 Kortesseme
T 011- 31 38 98
landschapsloket@rlh.be • www.rlh.be

HET EUROPEES LANDBOUWFONDS
VOOR PLATTELANDSONTWIKKELING:
EUROPA INVESTEERT IN ZIJN PLATTELAND

Kleine landschapselementen

Hagen en heggen

Andere uitgaven uit de reeks
'Kleine landschapselementen':

Hoogstamfruitbomen
Houtkanten en graften
Poelen
Loof- en knotbomen

© Foto's: Vildaphoto, RLH

Hagen en heggen

Hagen en heggen bepalen voor een groot deel het typische landschapsbeeld van Haspengouw. Ze begeleiden onze landelijke wegen en omzomen tal van hoogstamboomgaarden en weiden. De prachtige sneeuwwitte lentebloei van de meidoorn is je waarschijnlijk niet onbekend. Op veel plaatsen heeft de meidoornhaag plaats moeten ruimen voor prikkeldraden en afsluitingen. Nochtans spelen deze hagen een belangrijke rol voor de natuur. En ook het vee maakt vaak dankbaar gebruik van deze schaduwplekjes.

Wat je moet weten voor de aanplant en het onderhoud van deze landschappelijke pareltjes, lees je in deze brochure. Heb je achteraf nog vragen, kan je altijd terecht bij het **Landschapsloket** van het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren.

Soortenkeuze

- Gebruik inheemse, streekeigen soorten of rassen, die geschikt zijn voor de grondsoort en waterhuishouding. Soorten die voedsel bieden aan vogels en insecten zijn extra aantrekkelijk.
- Gebruik één soort of plant groepsgewijs bv. per 3 of 4 van een soort.
- Gebruik voor een geschoren haag meidoorn, haagbeuk, veldesdoorn, wilde liguster, gele kornoelje. Typisch voor Haspengouw zijn de geschoren hagen van meidoorn.
- Voor een lossere heg kan je daaraan toevoegen: sleedoorn, hazelaar, hondsroos, vlier, Gelderse roos, kardinaalsmuts, ...
- Je kan ook enkele (knot)bomen tussen de haag planten. Wilg, zomereik, haagbeuk, gewone es en zwarte els zijn hiervoor geschikt.

Aanplant

Periode

- Tussen november en maart, niet bij vorst.

Plantenkeuze

- Voorzie 4 planten per meter voor een haag, 2 per meter voor een heg.
- Minimum formaat plantgoed: 60-80 cm.
- Gebruik inheemse soorten die aangepast zijn aan de bodem op jouw perceel.
- Bescherm de wortels van je planten tegen uitdroging en vorst bij het transport of als je niet direct kan beginnen planten. Dit doe je door de wortels in te kuilen of in een zak te stoppen.

Werkwijze

- Snoei beschadigde wortels wat bij.
- Wrik met een spade een spleet in de grond die breed en diep genoeg is zodat de wortels niet worden omgebogen of boven de grond uitsteken.
- Zet de plant in deze gleuf en zorg dat de wortels zo veel mogelijk gespreid worden.
- Duw met de voet de spleet terug dicht.

Nazorg

- Snoei na het planten zijdelingse uitlopers net boven een knop tot op ongeveer 30 cm om een mooie dikke haag te krijgen.
- Snoei voor een dichte haag de jaren erna regelmatig en laat bij het snoeien de haag telkens wat hoger komen tot de gewenste hoogte is bereikt.

Natuurwaarde

Hagen en heggen zijn door hun schuil- en voedselmogelijkheden van onvervangbare waarde voor veel planten en dieren in ons landschap. Veel soorten gebruiken hagen als oriëntatiepunt of om zich beschut van de ene plek naar de andere te verplaatsen. Hoe ouder de haag, hoe meer soorten er een geschikt leefgebied vinden. Vrij uitgroeïende heggen zijn voor de natuur het meest interessant.

Wat leeft er zoal in en rond de haag:

- planten: aronskelk, sleutelbloem, dagkoekoeksbloem, helmkruid, ...
- insecten: vlinders zoals gehakelde aurelia en citroenvlinder, hommels, kevers, zweefvliegen, ...
- vogels: merel, heggemus, geelgors, kneu, putter, groenling, ...
- zoogdieren: muizen, egels, marterachtigen, vleermuizen, ...

